

УДК: 616.31-006.04+616-097+616-08-039.75

**OG‘IZ BO‘SHLIG‘I SHILLIQ QAVATI SARATONINI
DAVOLASH NATIJALARI**

Ergashev Nodir Rustamovich

Abu Ali ibn Sino nomidagi

Buxoro davlat tibbiyot institute

O‘zbekiston, Buxoro, A. Navoiy ko‘chasi. 1

Tel: +998 (65) 223-00-50

e-mail: info@bsmi.uz

Annotatsiya. Samaradorlikni qiyosiy baholash shuni ko‘rsatdiki, immunologik ma’lumotlarning integratsiyasi prognozning aniqligini sezilarli darajada oshiradi va an’anaviy o‘lchovlarning kamchiliklarini qoplaydi. Shunday qilib, ushbu ilmiy tadqiqotimiz natijasida biz tadqiqotning asosiy maqsadiga erishdik - immun parametrlarining o‘zgarishiga asoslangan patogenetik asoslangan usulni ishlab chiqish orqali og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavati saratonini kompleks davolash natijalarini bashorat qilish yaxshilandi.

Kalit so‘zlar: og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavati saratoni, onkologiya, davolash, immunologik ko‘rsatkichlar, prognoz.

RESULT OF TREATMENT OF ORAL MUCOSA CANCER

Ergashev Nodir Rustamovich

Bukhara State Medical Institute

named after Abu Ali ibn Sina

Uzbekistan, Bukhara, A. Navoi str. 1

Tel: +998 (65) 223-00-50 e-mail: info@bsmi.uz

Abstract. Comparative assessment of effectiveness showed that integration of immunological data significantly increases the accuracy of prognosis and compensates for the shortcomings of traditional scales. Thus, as a result of the study, we achieved the main goal of the study - improved prediction of the outcomes of complex treatment of cancer of the oral mucosa by developing a pathogenetically substantiated method based on changes in immune parameters.

Keywords: cancer of the oral mucosa, oncology, treatment, immunological parameters, prognosis.

РЕЗУЛЬТАТЫ ЛЕЧЕНИЯ РАКА СЛИЗИСТОЙ ОБОЛОЧКИ ПОЛОСТИ РТА

Эргашев Нодир Рустамович

Бухарский государственный медицинский институт

имени Абу Али ибн Сины

Узбекистан, г. Бухара, ул. А. Навои. 1

Тел: +998 (65) 223-00-50 e-mail: info@bsmi.uz

Аннотация. Сравнительная оценка эффективности показала, что интеграция иммунологических данных существенно повышает точность прогноза и восполняет недостатки традиционных шкал. Таким образом, в результате проведенного исследования нами была достигнута основная цель исследования - улучшено прогнозирование исходов комплексного лечения рака слизистой оболочки полости рта за счет разработки патогенетически обоснованного способа, основанного на изменениях иммунных показателей.

Ключевые слова: рак слизистой оболочки полости рта, онкология, лечение, иммунологические показатели, прогноз.

Tadqiqotning maqsadi immunitet tizimi parametrlarining muntazam o'zgarishiga asoslangan patogenetik jihatdan asoslangan usullarni ishlab chiqish orqali og'iz shilliq qavati saratonini kompleks davolash natijalarini bashorat qilish natijalarini yaxshilashdir.

Tadqiqot materiallari va usullari. Tadqiqotga 2020-2022 yillar oralig'ida O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining Respublika ixtisoslashtirilgan onkologiya va radiologiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi Buxoro mintaqaviy filialida tekshiruv va davolanishdan o'tgan og'iz shilliq qavatining onkologik shikastlanishlari bo'lgan 124 bemor kiritilgan. Bundan tashqari, barcha bemorlar uch yillik kuzatuv davomida (2025 yilgacha) kompleks davolash natijalariga qarab qiyosiy va asosiy guruhlariga bo'lingan holda tekshirildi va natijalar bo'yicha tasniflandi. Bemorlarni tadqiqotga kiritish mezonlari quyidagilar edi: ICD-10 (C01-C06) ga mos keladigan og'iz shilliq qavatining xavfli o'smasining morfologik jihatdan tasdiqlangan tashxisi (OMC, tilning lateral yuzasi, yonoqlar va boshqalar); oldingi davolanishsiz (kimyo-, radio- va immunoterapiyani o'z ichiga olgan holda) ixtisoslashtirilgan onkologik yordam uchun birlamchi davolash; bemorning yoshi 18 yoshdan 75 yoshgacha; onkologik yordam standartlari doirasida amalga oshiriladigan jarrohlik, nur terapiyasi va/yoki kimyoterapiyani o'z ichiga olgan murakkab davolash; davolashning asosiy kursi tugaganidan keyin 3 yillik kuzatuv imkoniyati (prognoz va natijani baholash uchun); immunologik tekshiruv va keyingi ma'lumotlarni qayta ishlashni o'z ichiga olgan tadqiqotda ishtirok etish uchun ishonchli tarzda olingan xabardor rozilik. Davolash boshlanishidan oldin o'tkazilgan immunologik tekshiruv hujayra ($CD3^+$, $CD4^+$, $CD8^+$, NK hujayralari, $CD19^+$) va gumoral (IgG, IgA, IgM, CIC) immunitetini, sitokin profilini (IL-2, IL-6, IL-10, $TNF-\alpha$, $IFN-\gamma$), shuningdek, tizimli yallig'lanish indekslarini (NLR, PLR, SII, C-reaktiv oqsil) baholashni o'z ichiga oldi. Tadqiqot oqim sitometriyasi (FACSCalibur), ELISA va immunoturbidimetriya yordamida o'tkazildi.

Tadqiqot natijalari. Murakkab davolashdan o'tgan OMC bilan og'rigan bemorlarda immunologik o'zgarishlarni o'rganish turli klinik natijalarga ega bemorlar guruhlari o'rtasida ishonchli farqlarni aniqladi. Tadqiqotda immunitet holati hujayra va gumoral immunitet holatini, yallig'lanishga qarshi va immunoregulyator sitokinlar darajasini va tizimli yallig'lanish indekslarini aks ettiruvchi parametrlar to'plami yordamida baholandi. Bunday ko'p o'lchovli tekshiruv kasallikning qaytalanish xavfi bilan bog'liq bo'lgan immunologik o'zgarishlarni aniqlash imkonini berdi. Hujayra immuniteti darajasida noqulay natijaga ega bemorlarda $CD3^{+}$ - va $CD4^{+}$ -limfotsitlarning ishonchli pasayishi aniqlandi. $CD3^{+}$ darajasi asosiy guruhda $58,3 \pm 7\%$ ni, qiyosiy guruhda esa $63,1 \pm 6,2\%$ ni va sog'lom odamlarda $66,4 \pm 5,1\%$ ni tashkil etdi. Xuddi shunday, qaytalanish guruhidagi $CD4^{+}$ limfotsitlar soni $35,1 \pm 5,2\%$ ni tashkil etdi, bu ham nazorat guruhi, ham ijobiy natijaga ega guruhga qaraganda ancha past edi. $CD8^{+}$ darajasi barqaror bo'lib qoldi va $CD4^{+}/CD8^{+}$ nisbati asosiy guruhda nazorat guruhiga nisbatan 1,3 baravarga sezilarli darajada kamaydi, bu immun javobining muvofiqlashtiruvchi va sitotoksik komponentlari o'rtasidagi nomutanosiblikni ko'rsatadi. NK hujayra faolligi ($CD16^{+}CD56^{+}$) ham qaytalanish bilan og'rigan bemorlarda taqqoslash va nazorat guruhlariga nisbatan 1,3 baravar kamaydi.

Xulosa. Immunologik tahlil bizga qaytalanish xavfi bilan bog'liq ishonchli markerlarni, jumladan, $CD4^{+}$, IFN- γ va NK hujayralari faolligining pasayishini, shuningdek, IL-6, IL-10, CIC va yallig'lanish indeksleri NLR va SII darajasining oshishi kabi belgilarni aniqlash imkonini berdi. Ushbu ko'rsatkichlar asosida bemorlarni qaytalanish xavfi bo'yicha stratifikatsiya qilishda yuqori sezgirlik va o'ziga xoslikni ko'rsatuvchi prognostik model va "ONIX" avtomatlashtirilgan shkalasi tuzildi. Samaradorlikni qiyosiy baholash shuni ko'rsatdiki, immunologik ma'lumotlarning integratsiyasi prognoz aniqligini sezilarli darajada oshiradi va an'anaviy shkalalarning kamchiliklarini qoplaydi. Shunday qilib, tadqiqot natijasida biz tadqiqotning asosiy maqsadiga

- immun parametrlarining o'zgarishiga asoslangan patogenetik jihatdan asoslangan usulni ishlab chiqish orqali OMCni kompleks davolash natijalarining prognozini yaxshilashga erishdik.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Sung H., Ferlay J., Siegel R. et al. Global Cancer Statistics 2020: GLOBOCAN Estimates of Incidence and Mortality Worldwide for 36 Cancers in 185 Countries // CA: A Cancer Journal for Clinicians. – 2021. – Vol. 71, No. 3. – P. 209–249.
2. Кочурова Е. В., Муханов А. А. Местные осложнения при лучевом и химиотерапевтическом лечении пациентов с плоскоклеточным раком слизистой оболочки полости рта // Вопросы онкологии. – 2018. – Т. 64, № 2. – С. 166–170.
3. Романов И. С., Гельфанд И. М., Удинцов Д. Б. Тактика лечения ранних стадий рака слизистой оболочки полости рта // Head and Neck / Голова и шея. Российское издание. – 2016. – № 3. – С. 44
4. National Comprehensive Cancer Network (NCCN). Clinical Practice Guidelines in Oncology: Head and Neck Cancers. – Version 2.2024. – 185 p.

